

STANOVISKO HABILITAČNÍ KOMISE K NÁVRHU NA JMENOVÁNÍ DOCENTEM

Masarykova univerzita	
Fakulta	Právnická
Obor řízení	Ústavní právo a státověda
Uchazeč	JUDr. Ladislav Vyhnánek, Ph.D., LL.M.
Pracoviště uchazeče, instituce	Katedra ústavního práva a politologie Právnická fakulta, Masarykova univerzita
Habilitační práce	Výběr soudců ústavních soudů: Mezi ideály a realitou

Složení komise

Předseda

prof. JUDr. David Kosař, Ph.D., LL.M., J. S. D.
Právnická fakulta, Masarykova univerzita

Členové

doc. JUDr. PhDr. Robert Zbíral, Ph.D.
Právnická fakulta, Masarykova univerzita

doc. JUDr. PhDr. Marek Antoš, Ph.D., LL.M.
Právnická fakulta, Univerzita Karlova

JUDr. Barbara Havelková, LL.M., D.Phil.
Faculty of Law, University of Oxford

Prof. mr. Sacha Prechal
Utrecht University School of Law

Hodnocení vědecké kvalifikace uchazeče

Habilitant dlouhodobě dosahuje kvalitních a odborně uznávaných výsledků ve vědeckovýzkumné činnosti. Svoji vědeckou dráhu zahájil studiem práva na Masarykově univerzitě, kde v roce 2015 získal titul Ph.D. Další rozvoj jeho akademické kariéry je spojen s působením na prestižních výzkumných institucích. V letech 2013-2014 vystudoval LL.M. na NYU School of Law (kde byl držitelem Fulbright Fellowship a NYU Dean's Award a research assistant Lecha Garlickiho a Grainne de Búrca) a poté působil jako postdoc na špičkovém pracovišti iCourts při Kodaňské univerzitě (2021-2022). Jeho odborný profil doplňuje také několik stáží a opakovaných studijních pobytů na renomovaných zahraničních institucích, mimo jiné na Max-Planck-Institutu pro mezinárodní a srovnávací právo a Univerzitě v Regensburgu v Německu, dále na Oxfordské univerzitě a Northumbria University ve Spojeném království. Za své studijní úspěchy rovněž získal Cenu rektora MU (2008) Stipendium Jana Husa (2010).

Publikační činnost Ladislava Vyhnánka se zaměřuje na aktuální a odborně relevantní témata, která nacházejí odezvu ve vědecké komunitě a jsou citována v domácí i zahraniční literatuře. Mezi jeho nejvýraznější počiny patří články o proporcionalitě v German Law Journal, jeho přínos pro rozvoj sociálních práv a jejich soudního přezkumu, a statě o ústavní identitě, práci s judikaturou v ústavním právu, a o práci soudů s empirickými daty. Je spoluautorem zásadní monografie o české ústavnosti v Hart Publishing, monografie o „mimoprávních vlivech v soudním rozhodování“ a několika komentářů. Jako autor nebo spoluautor publikoval 4x v časopisech vedených ve WOS a 4x databázi Scopus. V ostatních recenzovaných časopisech publikoval autorsky nebo spoluautorsky 13 titulů. Je autorem 4 odborných publikací, 14 kapitol v odborných publikacích a 6 příspěvků ve sbornících. Význam jeho výzkumné práce potvrzují citační ukazatele, v databázích Web of Science a Scopus je celkový počet citací 41, v dalších databázích činí 59. Některé jeho odborné články byly citovány v publikacích indexovaných ve Web of Science, a to předními odborníky v oboru, včetně uznávaných jmen, mezi nimi například Nuno Garoupa či Leonard Besselink.

Za svou publikační činnost v prestižních oborových nakladatelstvích, jako jsou Oxford University Press, Cambridge University Press, Springer a Routledge, obdržel dvakrát ocenění MUNI Scientist Award (2020, 2022).

Aktivně se podílí na řešení významných výzkumných projektů, a to jak na národní, tak i mezinárodní úrovni. Ladislav Vyhnánek byl hlavním řešitelem projektu „Mimoprávní vlivy na rozhodování Ústavního soudu“ podpořeného Grantovou agenturou České republiky (2017-2019). Významné je jeho zapojení i do Národního institutu pro výzkum socioekonomických dopadů nemocí a systémových rizik (projekt SyRi, 2022-2025), kde je hlavním řešitelem za PrF MU. Jako spoluřešitel se dále podílel na několika dalších projektech GAČR, MŠMT, Erasmus+, ministerstva vnitra a Grantové agentury MU.

Jeho odborný profil a vědeckou kvalifikaci doplňují praktické zkušenosti z právního prostředí. Více než 10 let působil jako asistent soudce Ústavního soudu České republiky, což mu umožnilo propojit teoretické znalosti s praxí na vrcholném orgánu ústavního soudnictví.

Závěr: Vědecká kvalifikace uchazeče **odpovídá** požadavkům standardně kladeným na uchazeče v rámci habilitačních řízení v oboru Ústavní právo a státověda.

Hodnocení pedagogické způsobilosti uchazeče

Z hlediska pedagogické činnosti se Ladislav Vyhnánek osvědčil jako přednášející a garant několika semestrálních kurzů. Od roku 2008 vyučuje v bakalářských, magisterských i doktorských studijních programech na Katedře ústavního práva a politologie Právnické fakulty MU v Brně, včetně kurzů vyučovaných v angličtině. Významný je také jeho přínos v oblasti tvorby studijních publikací a výukových materiálů. Jeho přístup k výuce vychází ze zahraničních zkušeností a usiluje o rozšíření tradičních forem právního vzdělávání o nové metody. V tomto směru je důležitým počinem spoluautorství výukového materiálu k ústavnímu právu „Ústavní právo: Casebook“, který představuje alternativu ke klasickému dogmatickému pojetí výuky. Zapojen byl i do reformy stávajícího magisterského studijního programu Právo a právní věda.

V této souvislosti je nutné zdůraznit rovněž bohatou výuku habilitanta v anglickém jazyce, a to jak v předmětech Socrates/Erasmus na PrF MU a celouniverzitních kurzech MU, tak na různých letních školách pořádaných pro zahraniční studenty.

Habilitant má dlouholetou zkušenost s vedením studentů na bakalářském i magisterském stupni. Dosud vedl 4 bakalářské a 44 diplomových prací, které byly buď úspěšně obhájeny, nebo jsou aktuálně vedeny. V současné době je školitelem doktorandky v rámci Ph.D. studia. Jeho

pedagogická činnost je dlouhodobě pozitivně hodnocena jak studenty, tak garanty studijních programů. Od roku 2016 působil jako člen komisí pro státní závěrečné zkoušky na bakalářském a magisterském stupni. Od roku 2020 byl rovněž členem komisí pro obhajoby disertačních prací na Masarykově univerzitě a od roku 2019 také na Univerzitě Karlově v Praze. Na Univerzitě Karlově v Praze je rovněž členem oborové rady doktorského studijního programu „Theoretical Legal Sciences – Law and Legal Theory in European Context“.

Nad rámec své výuky se habilitant aktivně zapojuje do celé řady pedagogických a vzdělávacích aktivit. Věnuje se vedení prakticky zaměřených studentských projektů, včetně moot courtů, a pravidelně přednáší na letních a zimních školách s mezinárodní účastí. Kromě toho se podílí na organizaci odborných a popularizačních akcí určených zejména pro studenty, jako je například tradiční konference DOUPě pořádaná Katedrou ústavního práva a politologie Právnické fakulty MU.

Závěr: Pedagogická způsobilost uchazeče **odpovídá** požadavkům standardně kladeným na uchazeče v rámci habilitačních řízení v oboru Ústavní právo a státověda.

Hodnocení habilitační práce uchazeče

Uchazeč předložil habilitační práci na téma „Výběr soudců ústavních soudů: Mezi ideály a realitou“. Posudky zpracoval doc. Michal Bobek, prof. Jan Kysela a doc. Jana Ondřejková. Všichni tři recenzenti ve svých posudcích konstatovali, že habilitační práce je prací, která splňuje nároky kladené na habilitační práci a komise se s tímto názorem ztotožňuje.

Oponentské posudky oceňují vysokou odbornou úroveň habilitační práce, komplexní provázání vzájemných souvislostí a čtivost práce. Velmi je ceněna i pestrost zdrojů a práce s bohatou zahraniční literaturou.

Jana Ondřejková hodnotí habilitační práci velmi pozitivně. Předložená práce je podle ní „cenným erudovaným příspěvkem do diskuse o odolnosti liberálních demokracií, v níž autor na základě vlastního studia a rozsáhlých komparativních výzkumů přináší nové vědecké poznatky a přesvědčivé argumenty jak o klíčovém významu zakotvení určitých prvků do právní úpravy, tak i jejich ustálení v politické praxi“ (s. 4). Zmiňuje pouze dvě drobné výtky. Není podle ní „zmíněna situace nedostatečného obsazení Ústavního soudu, která v roce 2004 vedla na bezmála tři měsíce k přerušení všech plenárních řízení“ (s. 3), tj. situace označovaná v ČR jako „vyhladovění“ soudu. Dále by Ondřejková očekávala vypořádání se s pozdějšími empirickými výzkumy publikovanými Kristinou Zbíralovou a Janem Chmelem (s. 2).

Jan Kysela i Michal Bobek rovněž vyzdvihují klady práce. Oba by však rádi viděli více autorových vlastních úvah (Kysela s. 3; Bobek, s. 2-5) a naopak doporučují se vyvarovat anglicismů v práci (Kysela s. 2; Bobek, s. 6). Jan Kysela v tomto duchu habilitantovi navrhuje, ať se jasněji vyjádří k rizikům vícekanálového modelu sestavování Ústavního soudu a ke kritériu věku (s. 5), zdůrazní nejen úskalí ovládnutí Ústavního soudu, ale i úskalí jeho nefunkčnosti („úskalí patu“, s. 5) a zda je umístění ústavních soudů mimo centrum dění výhodou, anebo nevýhodou (s. 6). V obecné rovině pak konstatuje, že habilitant, podobně jako další moravští kolegové „uvážují maličko po soudcovsku“, což se projevuje poněkud nerealistickým pohledem na fungování Senátu ČR (s. 8) i idealistickým pohledem na depolitizaci Ústavního soudu. Jediné, v čem Jan Kysela nesouhlasí s habilitantem, je to, že „jmenování se souhlasem se odlišuje od jmenování na návrh právě tím, že souhlasící orgán je druhým v pořadí“ (s. 6).

Michal Bobek považuje habilitační práci za „originální a čtivou [práci] na aktuální, v českých realitách až akutní, téma“, která „[p]řináší nové poznatky a vlastní názor v rámci samostatného komplexního pojednání obtížného tématu“. Z koncepčního hlediska se kriticky vyjádřil zejména k nutnosti zvýraznit argumentační provázanost mezi jednotlivými kapitolami a propojení funkce (poslání) instituce s modelem výběru (s. 2), případně rozvinutí argumentu „ústavní odolnosti“ jakožto hlavní vlastnosti ústavního soudu (s. 3). Podobně jako Jan Kysela poukazuje na zjednodušené vnímání „politizace“ ústavních soudů a zpochybňuje některé závěry habilitanta (s. 3-4). Rovněž nutí autora ke kritičtějšímu pohledu na hodnoty transparentnosti, pestrosti reprezentativnosti ústavního soudu (s. 4-5) a k přehodnocení výhod a nevýhod „korporativistického přístupu“ ke sestavování ústavního soudu, jelikož habilitantův postoj k této problematice není v habilitační práci zcela konsistentní. Dále navrhuje preciznější kategorizaci „rodin“ modelů výběru soudců ústavního soudu (s. 5), poukazuje na to, že nepřipustnost opakovaného mandátu neřeší hlavní problém „křížové profesní korupce“ (s. 5). Opakovaně se tak vrací k v práci (i v praxi) ne zcela vyřešené otázce: „k čemu má současný Ústavní soud vlastně být?“ (s. 5-6).

Přes bohaté komentáře, podněty k publikaci habilitace a dotazy do diskuse o habilitační práci však všichni tři recenzenti považují habilitační práci Ladislava Vyhnánka za zásadní přínos k české právní vědě a vidí v nich velký potenciál i pro jeden až dva zahraniční články (Bobek, s. 1).

Širší akademická a společenská role uchazeče

Nad rámec vědecké a pedagogické činnosti habilitanta je nutné vyzdvihnout i širší akademickou a společenskou roli uchazeče (hodnocenou v podobných kvalifikačních řízeních v zahraničí jako „citizenship“). Ladislav Vyhnánek je v současnosti vedoucím katedry ústavního práva a politologie. Dále byl předsedou akademického senátu PrF MU a je jeho dlouholetým členem. V neposlední řadě je pak častým komentátorem veřejného dění v předních českých psaných médiích i častým vystupujícím v televizních pořadech věnujících se ústavněprávní problematice v ČR i v zahraničí. V letech 2019-2020 byl rovněž členem Rady vlády pro lidská práva.

Závěr: Úroveň habilitační práce uchazeče **odpovídá** požadavkům standardně kladeným na habilitační práce v oboru Ústavní právo a státověda.

Výsledek tajného hlasování komise

Počet členů komise	5
Počet odevzdaných hlasů	5
Počet kladných hlasů	5

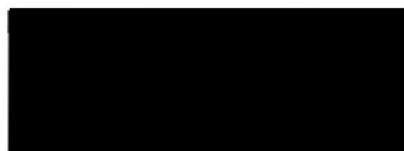
Návrh komise

Na základě výsledku tajného hlasování následujícího po zhodnocení vědecké / umělecké kvalifikace, pedagogické způsobilosti a úrovně habilitační práce uchazeče předkládá komise Vědecké radě Právnické fakulty Masarykovy univerzity návrh

- ☒ jmenovat uchazeče docentem v oboru Ústavní právo a státověda
- ☐ na zastavení řízení.

Brno, dne 27. 5. 2025

David Kosář

podpis